

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ПОДАТКІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Якубишин Олег Станіславович

аспірант,

Вінницький національний аграрний університет

Науковий керівник: Подоляничук Олена Анатоліївна

кандидат економічних наук, доцент,

завідувач кафедри обліку і оподаткування,

Вінницький національний аграрний університет

Діяльність будь-якого суб'єкта господарювання супроводжується розрахунками за податками і платежами. Не є виключенням і сфера сільського господарства. Сільськогосподарські підприємства, залежно від напрямків своєї діяльності, можуть виступати платниками різних податків і зборів.

В умовах змін податкового законодавства, підвищеного ризику та потреб забезпечення економічної безпеки України існує потреба у проведенні досліджень щодо побудови обліку сільськогосподарських підприємств із метою оптимізації оподаткування та формування ґрунтовної економічної інформації для потреб управління підприємствами [3, с. 567].

Сільськогосподарські підприємства в більшості випадків виступають платниками єдиного податку 4 групи. Разом з тим, за певних обставин, вони можуть бути платниками податку на прибуток або єдиного податку 3 групи. Також вони можуть бути платниками податку на додану вартість, платниками податку з доходів фізичних осіб, військового збору та єдиного соціального внеску.

Відповідно до Податкового кодексу України (ПКУ), юридичні особи – сільськогосподарські товаровиробники, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75%, можуть перебувати на спрощеній системі оподаткування, обліку та звітності та відноситись до 4 групи платників єдиного податку. Водночас законодавством введені обмеження щодо застосування спрощеного режиму оподаткування, обліку і звітності, тобто згідно з ПКУ не можуть бути платниками єдиного податку 4-ї групи суб'єкти господарювання, наведені у розділі п. 291.5¹. Об'єктом оподаткування для платників єдиного податку четвертої групи є площа сільськогосподарських угідь (ріллі, сіножатей, пасовищ і багаторічних насаджень) та/або земель водного фонду (внутрішніх водойм, озер, ставків, водосховищ), що перебуває у власності сільськогосподарського

товаровиробника або надана йому у користування, у тому числі на умовах оренди. Базою оподаткування податком для платників єдиного податку четвертої групи для сільськогосподарських товаровиробників є нормативна грошова оцінка 1 гектара сільськогосподарських угідь (ріллі, сіножатей, пасовищ і багаторічних насаджень) з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного станом на 1 січня базового податкового (звітного) року відповідно до порядку, встановленого ПКУ для справляння плати за землю [1].

Для земельних ділянок, що розташовані на територіях, на яких ведуться (велися) активні бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, період, коли земельні ділянки визнаються забрудненими вибухонебезпечними предметами, визначається як період, що починається з першого числа місяця, що настає за місяцем, в якому завершено активні бойові дії або тимчасова окупація на відповідній території (у тому числі коли дата початку обстеження небезпечної території операторами протимінної діяльності настає після дати завершення бойових дій або тимчасової окупації на відповідній території), за умови подання платником податку заяви до органу місцевого самоврядування, військової адміністрації та військово-цивільної адміністрації про потенційне забруднення земельної ділянки вибухонебезпечними предметами та прийняття таким органом місцевого самоврядування, військовою адміністрацією або військово-цивільною адміністрацією рішення про встановлення податкових пільг зі сплати місцевих податків та зборів щодо земельної ділянки, зазначеної у такій заяві, та завершується останнім числом місяця, в якому такі земельні ділянки визнані придатними для використання [1].

Якщо сільськогосподарське підприємство є платником податку на прибуток, то об'єктом оподаткування є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які визначені відповідними положеннями цього Кодексу. Базою оподаткування є грошове вираження об'єкту оподаткування [1].

Якщо сільськогосподарське підприємство є платником єдиного податку 3 групи, то базою оподаткування виступає будь-який дохід, включаючи дохід представництв, філій, відділень такої юридичної особи, отриманий протягом податкового (звітного) періоду в грошовій формі (готівковій та/або безготівковій); матеріальній або нематеріальній формі. До суми доходу платника єдиного податку третьої групи (юридичні особи) за звітний період включається вартість реалізованих протягом звітного періоду товарів (робіт, послуг), за які отримана попередня оплата

(аванс) у період сплати інших податків і зборів, визначених ПКУ. До суми доходу включається вартість безоплатно отриманих протягом звітного періоду товарів (робіт, послуг) [1].

Погоджуюся з думою про те, що бухгалтерський облік є важливим елементом економічної системи і забезпечує інформаційні потреби управління підприємством [2]. Різні підходи в оподаткуванні вимагають перегляду підходів до системи обліку податків та зборів сільськогосподарськими підприємствами.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 15.04.2024).
2. Подолячук О.А. Організація обліку суб'єктами малого підприємництва. *Ефективна економіка*. 2017. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5536> (дата звернення: 15.04.2024).
3. Чабанюк О.М., Мединська Т.В. Облік і оподаткування у системі управління підприємств. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 11.